CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
NIILO JÄÄSKINEN
prezentate la 14 iunie 2012 [1]

Cauza C-56/11

Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG
împotriva
Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH

[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Oberlandesgericht Düsseldorf (Germania)]

„Protecția comunitară a soiurilor de plante — Regulamentul (CE) nr. 2100/94 — Articolul 14 — Privilegiul agricultorilor — Regulamentul (CE) nr. 1768/95 — Articolul 9 — Prelucrător — Obligație de informare care revine respectivului prelucrător în raport cu titularul unui soi de plante — Întinderea temporală a acestei obligații — Cerere de informații prezentată de titularul unui soi de plante — Condiții — Indicii care dau naștere dreptului de informare al titularului — Lipsa obligației de a prezenta dovezi justificative cu privire la existența unor astfel de indicii”

I – Introducere

1. Prin cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare, Oberlandesgericht Düsseldorf (Germania) ridică problema interpretării articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2100/94 [2] (denumit în continuare „regulamentul de bază”) de instituire a unui sistem de protecție comunitară a soiurilor de plante, precum și a articolului 9 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1768/95 [3] (denumit în continuare „regulamentul de punere în aplicare”) de stabilire a normelor de aplicare a derogării prevăzute la articolul 14 alineatul (3) din regulamentul de bază.

2. Întrebările preliminare au fost adresate în cadrul unui litigiu între o societate cooperativă denumită Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG (în continuare „Raiffeisen”), care este un prelucrător, pe de o parte, și o altă societate, Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (în continuare „STV”), organism ce reprezintă interesele titularilor soiurilor de plante [4], pe de altă parte. Litigiul privește o cerere de informații prezentată de STV societății Raiffeisen în temeiul articolului 14 alineatul (3) a șasea liniuță din regulamentul de bază și al articolului 9 alineatele (2) și (3) din regulamentul de punere în aplicare, în scopul de a obține informații cu privire la anumite campanii de comercializare a unor semințe certificate.

1 — Limba originală: franceza.

2 — Regulamentul Consiliului din 27 iulie 1994 (JO L 227, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 15, p. 197).

3 — Regulamentul Comisiei din 24 iulie 1995 (JO L 173, p. 14, Ediție specială, 03/vol. 17, p. 177).

4 — Pentru mai multe precizări cu privire la activitățile desfășurate de STV, a se vedea Hotărârea din 11 martie 2004, Jäger (C-182/01, Rec., p. I-2263, punctul 17).

3. Din întrebările preliminare rezultă relația triunghiulară care există între titularii soiurilor de plante protejate, agricultorii care utilizează derogarea prevăzută la articolul 14 din regulamentul de bază – cunoscută și sub numele de „privilegiul agricultorilor” – și întreprinderile de tratare a semințelor cărora titularii le pot prezenta, în cadrul sistemului stabilit prin privilegiul agricultorilor, cereri de informații referitoare la soiurile care aparțin titularilor și care fac obiectul unor operațiuni de prelucrare.

4. Această cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare se înscrie într-o serie de cereri preliminare formulate de instanțe germane cu privire la interpretarea regulamentului de bază și a regulamentului de punere în aplicare[5]. Prezenta cerere privește mai precis, pe de o parte, întinderea temporală a obligației de informare care revine prelucrătorului în raport cu titularul unui soi de plante și, pe de altă parte, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o cerere de informații prezentată de titular prelucrătorului.

II – Cadrul juridic

A – *Regulamentul de bază*

5. Potrivit articolului 11 alineatul (1) din regulamentul de bază, dreptul la protecția comunitară a soiurilor de plante aparține amelioratorului, definit drept „persoan[a] care a creat sau a descoperit și a dezvoltat soiul sau succesorii ori avânzii-cauză ai acest[eia]”.

6. Articolul 13 din regulamentul de bază, intitulat „Drepturile titularului protecției comunitare a soiurilor de plante și limitări”, prevede:

„(1) Protecția comunitară a soiurilor de plante are ca scop să rezerve titularului sau titularilor săi, denumiți în continuare «titular», dreptul de a îndeplini acțiunile prevăzute la alineatul (2).

(2) Fără a aduce atingere articolelor 15 și 16, autorizarea titularului este necesară pentru următoarele acțiuni, care privesc constituenții soiului sau materialul recoltat aparținând soiului protejat, denumiți în continuare «material»:

(a) producerea sau reproducerea (înmulțirea);

[…]

Titularul își poate supune autorizarea unor condiții și limitări.

[…]”

7. Privilegiul agricultorilor este prevăzut la articolul 14 alineatul (1) din regulamentul de bază cu următoarea formulare:

„Fără a aduce atingere articolului 13 alineatul (2) și pentru a salvgarda producția agricolă, agricultorii sunt autorizați să utilizeze, în vederea înmulțirii în aer liber în propriile lor ferme, produsul recoltei obținut prin cultivarea, în propriile lor ferme, a materialului de înmulțire din soiuri care beneficiază de protecția comunitară a soiurilor de plante, altele decât soiurile hibride sau sintetice.”

5 — A se vedea Hotărârea din 10 aprilie 2003, Schulin (C-305/00, Rec., p. I-3525), Hotărârea Jäger, citată anterior, Hotărârea din 14 octombrie 2004, Brangewitz (C-336/02, Rec., p. I-9801), precum și Hotărârea din 8 iunie 2006, Deppe și alții (C-7/05-C-9/05, Rec., p. I-5045). A se vedea de asemenea Concluziile noastre prezentate în cauza Geistbeck și Geistbeck (C-509/10), aflată pe rolul Curții.

8. Condițiile care permit să se dea curs privilegiului agricultorilor și să se protejeze interesele legitime ale amelioratorului și ale agricultorului sunt reglementate la articolul 14 alineatul (3) din regulamentul menționat. Acest articol prevede, printre altele, la a doua și la a șasea liniuță:

„– produsul recoltei poate fi pregătit, în vederea cultivării, chiar de către agricultor sau prin prestare de servicii […]

– orice informație pertinentă este furnizată la cerere titularilor de către agricultori și de către prestatorii de operațiuni de sortare de acest tip […]”

B – *Regulamentul de punere în aplicare*

9. Articolul 2 din regulamentul de punere în aplicare are următorul cuprins:

„(1) Condițiile prevăzute la articolul 1 se aplică, atât de către titularul care reprezintă amelioratorul, cât și de către agricultor, în așa fel încât să salvgardeze interesele lor legitime reciproce.

(2) Interesele legitime nu se consideră salvgardate dacă unul sau mai multe dintre ele sunt compromise fără să se țină cont de necesitatea de a păstra un echilibru rezonabil între toate aceste interese sau de proporționalitatea necesară între scopul condiției prevăzute și efectul real al aplicării ei.”

10. Articolul 9 alineatele (2) și (3) din regulamentul menționat privește informațiile pe care prelucrătorul trebuie să le furnizeze titularului soiului de plante dacă între titular și prestator nu a fost încheiat niciun contract referitor la aceste informații.

„(2) […] prestatorul, fără să aducă atingere obligațiilor de informare aplicabile conform legislației comunitare sau legislației statelor membre, este obligat să prezinte titularului, la cererea acestuia, o declarație cu privire la informațiile utile. Este util să fie precizate următoarele puncte:

(a) numele persoanei care efectuează prelucrarea, localitatea de domiciliu și numele și adresa la care este înregistrată activitatea sa profesională;

(b) în cazul în care [a se citi «dacă»] persoana care efectuează prelucrarea a realizat operațiuni de prelucrare a produsului recoltei care aparține unuia sau mai multor soiuri ale titularului în vederea cultivării acestuia, atunci când soiul sau soiurile în cauză au fost declarate persoanei care efectuează prelucrarea sau erau cunoscute de aceasta;

(c) în cazul în care persoana care efectuează prelucrarea a realizat operațiunile în cauză, cantitatea produsului recoltei care aparține soiului sau soiurilor în cauză pe care prestatorul a supus-o acestor operațiuni în vederea cultivării lor și cantitatea totală obținută ca urmare a respectivelor operațiuni;

(d) datele și locurile operațiunilor de prelucrare menționate la litera (c);

(e) numele și adresa persoanei sau ale persoanelor pentru care prestatorul a realizat operațiunile menționate la litera (c) și cantitățile în cauză;

(3) Informațiile menționate la alineatul (2) literele (b), (c), (d) și (e) se referă la anul de comercializare în curs și la unul sau mai mulți [dintre cei trei][6] ani anteriori pentru care titularul nu a prezentat încă o cerere conform dispozițiilor de la alineatele (4) sau (5); cu toate acestea, primul an la care se raportează informațiile este cel pe durata căruia s-a prezentat prima cerere cu privire la soiul sau soiurile și la prelucrătorul în cauză.

Prevederile articolului 8 alineatul (4) se aplică *mutatis mutandis*.

[…]"

III – Acțiunea principală, întrebările preliminare și procedura în fața Curții

11. Raiffeisen este o cooperativă agricolă centrală care propune agricultorilor să realizeze operațiuni de prelucrare a unor semințe prin care efectuează condiționarea produsului unei recolte în vederea stocării sale și a cultivării sale viitoare.

12. Respectivele servicii sunt propuse, pe de o parte, titularilor unor soiuri de plante, reprezentați în special de STV, o organizație a unor titulari de soiuri de plante care au realizat, în cadrul unor cultivări contractuale, înmulțirea unor semințe certificate în vederea comercializării lor, și, pe de altă parte, agricultorilor care cultivă semințe în temeiul privilegiului agricultorilor prevăzut la articolul 14 alineatul (3) din regulamentul de bază.

13. Din decizia de trimitere reiese că Raiffeisen a realizat pe seama unor diferiți agricultori operațiuni de sortare pentru anii de comercializare 2005/2006 și 2006/2007, în cadrul unor cultivări contractuale pe seama titularilor soiurilor de plante reprezentați de STV.

14. În urma declarațiilor de cultivare contractuală pe care i le-au transmis agricultorii în cauză, STV a adresat Raiffeisen două serii de cereri de informații cu privire la operațiunile de sortare pe care aceasta le-a efectuat. O parte dintre cereri au fost prezentate după expirarea anului de comercializare în cauză.

15. Raiffeisen nu a răspuns favorabil la aceste cereri, invocând, în această privință, trei serii de motive pentru a-și justifica refuzul. În primul rând, aceasta a considerat că cererea de informații trebuia să conțină elementele care indicau că aceasta ar fi realizat operațiuni de sortare care intrau sub incidența obligației de informare prevăzute la articolul 14 alineatul (3) a șasea liniuță din regulamentul de bază. În al doilea rând, aceasta a apreciat că numai cererile de informații formulate în cursul anului la care se raportează informațiile erau pertinente din punct de vedere juridic. În al treilea rând, din operațiunile de prelucrare care au avut loc în cadrul unei cultivări contractuale pe seama titularului nu poate fi dedus niciun indiciu al unei eventuale cultivări a semințelor.

16. STV a formulat o acțiune împotriva Raiffeisen pentru a pune capăt respectivelor cereri de informații. Instanța de prim grad a admis cererile de informații formulate de STV, considerând, pe de o parte, că pentru introducerea cererilor de informații nu se aplica niciun termen de decădere și, pe de altă parte, că declarațiile de cultivare contractuală constituiau indicii suficiente pentru a da naștere obligației de informare care revine prestatorului, în măsura în care agricultorul care cultivă pe baza unui contract de înmulțire dispune de posibilitatea concretă de a cultiva semințele păstrate la fermă. Raiffeisen a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Oberlandesgericht Düsseldorf.

6 — Numeralul cu valoare adjectivală „trei" nu figurează în versiunea franceză a regulamentului de punere în aplicare. A se vedea punctul 25 și următoarele din prezentele concluzii.

17. În aceste împrejurări, prin decizia primită de Curte la 8 februarie 2011, Oberlandesgericht Düsseldorf a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Obligația prelucrătorului de a furniza informații potrivit articolului 14 alineatul (3) a șasea liniuță din regulamentul [de bază] și articolului 9 alineatele (2) și (3) din regulamentul [de punere în aplicare] ia naștere numai atunci când cererea de informații prezentată de titular este transmisă prelucrătorului înainte de sfârșitul anului de comercializare (în cazul mai multor ani de comercializare, a ultimului) menționat în respectiva cerere?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

Se consideră «formulată în termen» cererea de informații atunci când titularul susține că dispune de indicii în sensul că prelucrătorul a prelucrat sau intenționează să prelucreze în vederea reproducerii ulterioare o parte a produsului recoltei (semințe păstrate în ferme) obținute de un agricultor desemnat nominal în cerere prin cultivarea de material reproducător din soiul protejat sau este necesar ca, în plus, indiciile menționate să fie aduse la cunoștința prelucrătorului în cererea de informații (de exemplu prin transmiterea unei copii după declarația de cultivare a agricultorului)?

3) Se poate considera drept indiciu în sensul existenței obligației care revine prelucrătorului de a furniza informații faptul că acesta, în calitate de mandatar al titularului, execută un contract de reproducere în vederea obținerii de semințe de consum din soiul protejat încheiat între titular și unul dintre agricultorii însărcinați să realizeze reproducerea, atunci când și pentru motivul că agricultorul, în cadrul executării contractului, are posibilitatea concretă să folosească o parte din materialul săditor în scopul cultivării ulterioare?”

18. Părțile din acțiunea principală, precum și guvernul spaniol și Comisia Europeană au prezentat observații scrise. Părțile din acțiunea principală și Comisia au fost reprezentate la ședința din 15 martie 2012.

IV – Analiză

A – *Observații introductive*

19. Mai întâi, este util să se evidențieze elementele-cheie ale sistemului care stă la baza privilegiului agricultorilor. Potrivit jurisprudenței Curții, articolul 14 din regulamentul de bază stabilește un echilibru între, pe de o parte, interesele titularilor unei protecții a soiurilor de plante și, pe de altă parte, cele ale agricultorilor.

20. Privilegiul agricultorilor, care derivă din dreptul agricultorilor de a cultiva, fără autorizarea prealabilă a titularului, produsul recoltei obținute prin cultivarea materialului săditor care aparține unui soi afectat de acel privilegiu, este astfel dublat de o obligație de informare care revine agricultorilor menționați și de o obligație de a plăti o remunerație echitabilă titularului unui soi de plante, ceea ce permite salvgardarea intereselor legitime reciproce ale agricultorilor și ale titularilor în relațiile directe dintre aceștia[7].

7 — A se vedea în acest sens Hotărârea Brangewitz, citată anterior (punctul 43). A se vedea de asemenea punctul 46 din Concluziile noastre prezentate în cauza Geistbeck și Geistbeck, citată anterior.

21. În continuare, în ceea ce privește rolul prelucrătorului, articolul 14 alineatul (3) a doua liniuță din regulamentul de bază prevede că produsul recoltei poate fi pregătit în vederea cultivării de către agricultor sau de un prestator de servicii. Dreptul respectivului prestator de a efectua operațiuni legate de prepararea produsului este astfel derivat din privilegiul agricultorilor [8]. Obligația de informare care revine prelucrătorilor, cum este Raiffeisen în speță, în raport cu titularul se întemeiază pe articolul 14 alineatul (3) a șasea liniuță din regulamentul de bază. Întinderea și regulile specifice aplicabile obligației menționate sunt precizate la articolul 9 din regulamentul de punere în aplicare.

22. În vederea examinării întrebărilor preliminare, trebuie să se aibă, așadar, în vedere cerința de echilibru care stă la baza sistemului stabilit la articolul 14 din regulamentul de bază, precum și regulamentul de punere în aplicare.

B – *Cu privire la întinderea temporală a obligației de informare*

23. Curtea a avut deja ocazia să se exprime cu privire la întinderea obligației de informare a prelucrătorilor. Potrivit Curții, titularul trebuie să fie autorizat să prezinte o cerere de informații unui prelucrător cu privire la unul dintre soiurile afectate de privilegiul agricultorilor imediat ce acest titular dispune de un indiciu că prelucrătorul a efectuat sau intenționează să efectueze operațiuni de prelucrare a produsului recoltei obținut prin cultivarea unui material de înmulțire a respectivului soi în vederea cultivării sale [9].

24. Cu toate acestea, Curtea nu s-a exprimat cu privire la aspectele temporale ale obligației de informare care revine prestatorului, menționate la articolul 9 alineatul (3) din regulamentul de punere în aplicare și care fac obiectul prezentei cauze.

1. Perioada acoperită de cerere

25. Vom aminti mai întâi că articolul 9 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare precizează conținutul informațiilor care fac obiectul obligației prelucrătorului. În ceea ce privește alineatul (3) al aceluiași articol, acesta reglementează perioada la care se raportează informațiile care trebuie furnizate în temeiul alineatului (2) a doua teză. Perioada menționată corespunde în principiu anului de comercializare în curs și unuia sau mai multora dintre cei trei ani anteriori, conform primei teze a respectivului alineat (3) [10].

26. În această privință, trebuie arătat că versiunile lingvistice ale articolului 9 alineatul (3) din regulamentul menționat sunt divergente. În timp ce majoritatea versiunilor lingvistice, precum versiunile în limbile spaniolă, daneză, germană, engleză, italiană, maghiară, finlandeză și suedeză, se referă la unul sau la mai mulți dintre cei *trei* ani anteriori, versiunea în limba franceză omite numeralul cu valoare adjectivală „trei”.

27. În consecință, prin referirea numai la versiunea în limba franceză s-ar putea considera că posibilitățile de a introduce o cerere de informații nu ar fi limitate în timp. Cu toate acestea, de vreme ce nu este posibil să se tragă cu certitudine concluzii numai din perspectiva divergenței respective, dispoziția în cauză trebuie examinată în contextul său, ținând seama în special de obiectivul său [11].

8 — Hotărârea Brangewitz, citată anterior (punctul 44).

9 — Hotărârea Brangewitz, citată anterior (punctul 53). A se vedea de asemenea Hotărârea Schulin, citată anterior (punctul 63).

10 — Potrivit articolului 7 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare, anul de comercializare începe la 1 iulie din anul civil curent și se încheie la 30 iunie din anul civil următor.

11 — Astfel cum reiese din jurisprudența Curții, necesitatea unei interpretări uniforme a diferitor versiuni lingvistice ale unei dispoziții a dreptului Uniunii impune, în caz de divergențe între aceste versiuni, ca dispoziția în cauză să fie interpretată în raport cu economia generală și cu finalitatea reglementării din care face parte. În această privință, a se vedea printre altele Hotărârea din 15 decembrie 2011, Møller (C-585/10, Rep., p. I-13407, punctul 26 și jurisprudența citată).

28. Regulamentul de punere în aplicare urmărește să stabilească, astfel cum prevede în mod expres articolul 2 alineatul (2) din acesta, un echilibru între interesele reciproce ale titularilor și ale agricultorilor. În această viziune, considerăm că ar fi contrar și unui asemenea echilibru ca articolul 9 alineatul (3) din acest regulament să fie interpretat în sensul că o cerere de informații s-ar putea raporta la un număr nelimitat de ani anteriori. Astfel, pentru a respecta echilibrul intereselor în cauză, trebuie să se plece de la principiul că cererea de informații menționată la articolul respectiv poate acoperi până la trei ani anteriori.

29. În plus, o interpretare contrară ar contraveni cerințelor securității juridice a prelucrătorilor, întrucât le-ar impune să păstreze la nesfârșit informațiile care ar fi eventual solicitate de titulari.

30. Această interpretare este, de altfel, confirmată de lectura articolului 8 alineatul (3) din regulamentul menționat. Este adevărat că acest articol reglementează obligația de informare care revine agricultorului, dar, de vreme ce conținutul său este aproape identic cu cel al articolului 9 din același regulament, trebuie realizată o paralelă cu articolul amintit. În această privință, observăm, asemenea Comisiei, că prezența – inclusiv în versiunea franceză – a cuvântului „trei” în dispoziția corespunzătoare articolului 8 alineatul (3) din regulamentul respectiv poate fi interpretată ca exprimând intenția legiuitorului de a limita în timp întinderea cererii de informații în conformitate cu obiectivul care vizează stabilirea unui echilibru între interesele protejate prin regulamentul amintit.

2. Limitările cu privire la perioada vizată de cerere

31. Din modul de redactare a articolului 9 alineatul (3) din regulamentul de punere în aplicare reiese că perioada la care se referă obligația de informare care revine prestatorului este însoțită totuși de o dublă limită. Pe de o parte, în temeiul articolului 9 alineatul (3) prima teză din acest regulament, obligația respectivă încetează pentru orice an de comercializare pentru care titularul a prezentat deja o cerere de informații.

32. Pe de altă parte, articolul 9 alineatul (3) a doua teză din regulamentul de punere în aplicare precizează de asemenea că primul an la care se raportează informațiile este cel „pe durata căruia s-a prezentat prima cerere cu privire la soiul sau soiurile și la prelucrătorul în cauză” [12].

33. Obligația de informare care revine prelucrătorului este astfel condiționată de prezentarea unei cereri de informații de către titular. În plus, această cerere privește într-o primă etapă numai anul de comercializare în cursul căruia respectivul titular se prevalează de dreptul său de a obține informații. În plus, potrivit articolului 9 alineatul (3) prima teză din regulamentul de punere în aplicare, pot fi solicitate informații pentru o perioadă care se poate extinde la cei trei ani de comercializare anteriori, cu condiția ca titularul să fi adresat deja prelucrătorului o cerere de informații în cursul primului an de comercializare anterior.

34. Cu alte cuvinte, atunci când este vorba despre prima cerere cu privire la unul sau la mai multe soiuri, cererea poate privi numai anul în care aceasta a fost prezentată respectivului prelucrător. Ținând seama de necesitatea de a asigura echilibrul între interesele în cauză, prelucrătorul care nu a primit încă niciodată o cerere de informații pentru un soi trebuie să fie astfel protejat împotriva oricărei obligații de informare retroactive.

12 — În ceea ce privește obligația de informare care revine agricultorului, trebuie arătat că articolul 8 alineatul (3) din regulamentul de punere în aplicare conține o dispoziție analogă.

35. Acest lucru nu este valabil atunci când o cerere de informații cu privire la un anumit soi a fost deja prezentată anterior prelucrătorului. În acest caz, perioada pentru care trebuie furnizate informațiile utile este definită la alineatul (3) prima teză al articolului menționat. Cu alte cuvinte, data cererii de informații și „anul de comercializare în curs" constituie punctul de plecare pentru calculul celor trei ani anteriori vizați de o cerere de informații.

C – *Cu privire la indiciile care trebuie furnizate de titular*

36. Pe lângă aspectele temporale ale obligației de informare ce revine prelucrătorului care tocmai au fost prezentate, cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește cu titlu subsidiar natura indiciilor care trebuie furnizate de titular în susținerea cererii sale de informații în conformitate cu articolul 9 alineatul (3) din regulamentul de punere în aplicare.

37. Mai întâi, trebuie arătat că cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare nu precizează dacă, în cauză, este sau nu este vorba despre o „primă" cerere în sensul articolului 9 alineatul (3) a doua teză din acest regulament. În consecință, trebuie să se răspundă și la a doua întrebare, prin care instanța de trimitere ridică problema dacă indiciile unei cultivări sau ale unei operațiuni de cultivare trebuie să fie în plus justificate de probe conținute în cererea de informații pentru ca aceasta să poată da naștere obligației de informare care revine prelucrătorului și, prin urmare, ca aceasta să fie prezentată în termen în sensul articolului 9 alineatul (3) a doua teză din regulamentul de punere în aplicare.

1. Obligația titularului de a dispune de un indiciu că prestatorul a efectuat sau intenționează să efectueze operațiuni de prelucrare

38. Dorim să arătăm de la bun început că regulamentul de punere în aplicare nu impune în mod expres ca titularul să prezinte în cererea sa de informații indiciile de cultivare de care dispune. Nu este mai puțin adevărat că existența elementelor invocate constituie o condiție nescrisă, stabilită de Curte în Hotărârile Schulin și Brangewitz, citate anterior, care trebuie să fie, în orice caz, respectată.

39. În această privință, observăm că, în Concluziile prezentate în cauza Brangewitz, citată anterior, avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer a operat o distincție convingătoare între cerințele care dau naștere obligației de informare a agricultorilor, pe de o parte, și a prelucrătorilor, pe de altă parte [13].

40. Mai întâi, făcând trimitere la Hotărârea Schulin, citată anterior, avocatul general a constatat că titularul nu poate prezenta o cerere de informații unui agricultor ca urmare a simplei sale apartenențe la profesia respectivă. Dimpotrivă, acesta trebuie să dispună de un indiciu că agricultorul a utilizat sau va utiliza derogarea prevăzută la articolul 14 din regulamentul de bază [14].

41. În continuare, aceasta a considerat că, în ceea ce privește prelucrătorii, situația este diferită. Astfel, probabilitatea este mare ca întreprinderile de prelucrare a unor semințe să trateze, în exercitarea acestei profesii, materialul săditor al unui soi protejat. Dat fiind că, dacă nu au semnat un contract, nu au niciun raport juridic cu titularul și că agricultorii au recurs la această categorie de întreprinderi atunci când utilizează derogarea, pare logic ca titularii să se poată adresa unora sau altora în căutarea

13 — A se vedea punctul 34 și următoarele din Concluziile prezentate de avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer în cauza Brangewitz, citată anterior.

14 — Hotărârea Schulin, citată anterior (punctul 57).

unor informații pentru a-și exercita dreptul de a primi o remunerație echitabilă. Avocatul general a concluzionat că, având în vedere rolul prelucrătorilor în contextul privilegiului agricultorilor, titularilor trebuie să li se permită să prezinte cereri de informații respectivilor prelucrători fără să dispună de indicii că aceștia au prelucrat material protejat în instalațiile lor [15].

42. Potrivit acestui raționament, indiciile care trebuie aduse pentru prezentarea unei cereri de informații unui agricultor ar fi, așadar, mai numeroase decât în cazul unei cereri adresate prelucrătorilor. Totuși, Curtea nu pare să fi urmat propunerea avocatului general prezentată mai sus, întrucât a observat că titularul trebuie să fie autorizat să prezinte unui prelucrător o cerere de informații cu privire la unul dintre soiurile sale afectate de privilegiul agricultorilor, cu condiția ca *acesta să dispună de un indiciu că prestatorul a efectuat sau intenționează să efectueze* operațiuni de prelucrare a produsului recoltei obținut prin cultivarea unui material de înmulțire a respectivului soi în vederea cultivării sale [16].

43. În consecință, rezultă că între diferiții destinatari ai cererilor de informații prezentate de titular Curtea nu operează nicio distincție. Acesta este motivul pentru care baza analizei pe care o vom face în continuare o constituie premisa menționată.

2. Lipsa obligației titularului de a aduce proba existenței indiciilor

44. Urmând raționamentul sus-menționat al Curții, este, așadar, suficient ca titularul să dispună de un indiciu că operațiuni de prelucrare au fost efectuate sau sunt prevăzute de către prestator pentru ca acesta să poată prezenta o cerere de informații. În schimb, Curtea nu a impus titularului să aducă proba existenței unui astfel de indiciu.

45. În ceea ce privește natura indiciilor care dau naștere, pe de o parte, dreptului titularului de a prezenta o cerere de informații și, pe de altă parte, obligației prelucrătorului de a-i furniza informații, trebuie să se arate mai întâi importanța deosebită pe care o prezintă necesitatea de a proteja interesele legitime reciproce ale titularului și ale agricultorului, conform articolului 14 alineatul (3) din regulamentul de bază și articolului 2 din regulamentul de punere în aplicare.

46. În această privință, trebuie precizat că, deși obligația de informare ce revine prelucrătorului depinde de utilizarea de către agricultor a derogării prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din regulamentul de bază și de decizia sa de a fi recurs la serviciile prestatorului, aceasta este legată de soiurile de plante pe care le-a prelucrat, iar nu de clientul său, care este agricultorul [17]. În consecință, atunci când titularul prezintă o cerere de informații prestatorului, acesta din urmă este obligat să furnizeze informațiile utile referitoare nu numai la agricultorii pentru care titularul dispune de un indiciu că prestatorul a efectuat sau intenționează să efectueze respectivele operațiuni, ci și cu privire la toți celorlalți agricultori pentru care acesta a efectuat sau intenționează să efectueze asemenea operațiuni, în măsura în care soiul în cauză a fost declarat prestatorului sau era cunoscut de acesta [18].

15 — A se vedea punctul 37 și următoarele din Concluziile prezentate de avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer în cauza Brangewitz, citată anterior. Avocatul general a observat de asemenea, la punctul 38 din concluzii, că, „atunci când amelioratorii se adresează prelucrătorilor […] aceștia trebuie mai întâi să verifice dacă au tratat semințe din unul sau din mai multe soiuri pentru a stabili ulterior, în ipoteza în care acest lucru s-a întâmplat, cantitățile, datele, locurile și beneficiarii serviciului. Dacă legiuitorul ar fi vrut ca, pentru a contacta un prelucrător, titularul să dispună de un indiciu că acesta a prelucrat material protejat în instalațiile sale [de exemplu prin intermediul informațiilor pe care agricultorul este obligat să le furnizeze în temeiul articolului 8 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 1768/95], articolul 9 ar fi fost redactat astfel încât întreprinderea să se limiteze la a confirma detaliile cunoscute de titular. Cu toate acestea, astfel cum rezultă în mod evident din cuprinsul alineatului (2) literele (b) și (e), această situație nu se regăsește în speță”.

16 — Hotărârea Brangewitz, citată anterior (punctul 53).

17 — Hotărârea Brangewitz, citată anterior (punctul 62).

18 — Hotărârea Brangewitz, citată anterior (punctul 65).

47. Pentru ca cerința de echilibru care stă la baza privilegiului agricultorilor să fie îndeplinită, în special în cadrul regulamentului de punere în aplicare prin care este implementat acel privilegiu, titularul trebuie să fie autorizat să solicite informații unui prelucrător imediat ce dispune de un indiciu că prestatorul a efectuat sau intenționează să efectueze operațiuni de prelucrare a produsului recoltei obținut prin cultivarea de material de înmulțire a respectivului soi în vederea cultivării sale.

48. Astfel, potrivit articolului 9 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare, prelucrătorul este obligat să comunice titularului o declarație cu privire la informațiile utile al căror conținut este precizat de dispoziția menționată. O astfel de comunicare este necesară atunci când titularul dispune numai de un indiciu că prelucrătorul a efectuat sau intenționează să efectueze astfel de operațiuni asupra produsului recoltei obținut de agricultori prin cultivarea unui material de înmulțire a unui soi al titularului în vederea cultivării sale [19].

49. Astfel cum reiese din jurisprudența Curții, achiziționarea materialului de înmulțire a unui soi protejat care aparține titularului trebuie considerată a fi un astfel de indiciu [20]. De asemenea, înclinăm să considerăm că informațiile furnizate de agricultori în temeiul articolului 8 din regulamentul de punere în aplicare pot constitui indicii care dau naștere obligației de informare care revine prelucrătorului în raport cu titularul.

50. Asemenea Comisiei, considerăm că revine instanțelor statelor membre să stabilească de la caz la caz dacă astfel de indicii în sensul jurisprudenței citate anterior există sau nu există. În aprecierea pe care o fac, acestea trebuie să țină seama de toți factorii și de toate împrejurările specifice cauzei. În această privință, indicii impuse de jurisprudență pot rezulta, de exemplu, dintr-o cultivare contractuală a unui soi protejat menită să producă semințe comercializabile sub o licență acordată de titular.

51. În sfârșit, trebuie arătat că cerințele referitoare la indiciile care dau naștere dreptului de informare al titularului, atât în raport cu agricultorul, cât și cu prelucrătorul, ni se par puține. În consecință, faptul că o cultivare sau o operațiune de prelucrare a fost efectuată sau cel puțin este prevăzută în vederea unei astfel de cultivări poate constitui un indiciu pertinent, de vreme ce acestea sunt elemente care dau naștere drepturilor titularului în temeiul articolului 14 alineatul (3) din regulamentul de bază.

V – Concluzie

52. Având în vedere ansamblul considerațiilor de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Oberlandesgericht Düsseldorf astfel:

„1) Prelucrătorul trebuie să își îndeplinească obligația de informare conform articolului 14 alineatul (3) a șasea liniuță din Regulamentul (CE) nr. 2100/94 al Consiliului din 27 iulie 1994 de instituire a unui sistem de protecție comunitară a soiurilor de plante și articolului 9 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (CE) nr. 1768/95 al Comisiei din 24 iulie 1995 de stabilire a normelor de aplicare a derogării prevăzute la articolul 14 alineatul (3) din regulamentul de bază, cu condiția ca cererea de informații prezentată de titular să îi parvină înainte de expirarea anului de comercializare avut în vedere în cerere sau a ultimului an de comercializare dacă sunt vizați mai mulți ani. Cu toate acestea, atunci când este vorba despre o «primă cerere» în sensul articolului 9 alineatul (3) a doua teză din Regulamentul nr. 1768/95, o astfel de cerere trebuie prezentată în anul de comercializare în curs.

19 — Hotărârea Brangewitz (punctele 61 și 63). În ceea ce privește obligația de informare ce revine agricultorului, a se vedea de asemenea Hotărârea Schulin, citată anterior (punctele 63 și 64).

20 — Hotărârea Schulin, citată anterior (punctul 65).

2) Nu este necesar ca o cerere de informații, prezentată conform articolului 9 alineatul (3) a doua teză din Regulamentul nr. 1768/95, să fie însoțită de dovezi referitoare la existența indiciilor menționate în cererea de informații. Astfel, este suficient ca titularul să afirme în cererea sa că dispune de un indiciu că prestatorul a realizat sau intenționează să realizeze operațiuni de prelucrare asupra produsului recoltei pe care un anumit agricultor l-a obținut datorită cultivării materialului de înmulțire a soiului protejat și pe care intenționează să îl cultive.

3) Revine instanței naționale sarcina de a aprecia faptele din litigiul cu care este sesizată, ținând seama de ansamblul împrejurărilor cauzei, pentru a stabili dacă există indicii că prelucrătorul a efectuat sau intenționează să efectueze astfel de operațiuni.”